

KPC

Kodeks postępowania cywilnego

Stan prawny na 9 sierpnia 2022 r.

11. WYDANIE

KPC

Kodeks postępowania cywilnego

Stan prawny na 9 sierpnia 2022 r.

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

11. WYDANIE

Stan prawny na 9 sierpnia 2022 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący, opracowanie redakcyjne
Mariusz Kurzyński

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi
i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą
od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-493-9
11. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

USTAWA z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	17
TYTUŁ WSTĘPNY.....	19
CZĘŚĆ PIERWSZA. POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE	23
KSIĘGA PIERWSZA. PROCES	23
TYTUŁ I. SĄD	23
DZIAŁ I. Właściwość sądu	23
Rozdział 1. Właściwość rzeczowa	23
Oddział 1. Podstawy właściwości	23
Oddział 2. Wartość przedmiotu sporu	25
Rozdział 2. Właściwość miejscowa	27
Oddział 1. Właściwość ogólna	27
Oddział 2. Właściwość przemienna	27
Oddział 3. Właściwość wyłączna	29
Oddział 4. Przepisy szczególne	31
DZIAŁ II. Skład sądu	32
DZIAŁ III. Wyłączenie sędziego	34
TYTUŁ II. PROKURATOR	37
TYTUŁ III. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	39
TYTUŁ IIIA. PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY	40

TYTUŁ IIIB. POWIATOWY (MIEJSKI) RZECZNIK KONSUMENTÓW	40
TYTUŁ IIIC. PODMIOTY UPRAWNIONE DO UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU NA PODSTAWIE ODRĘBNYCH PRZEPISÓW	41
TYTUŁ IV. STRONY	41
DZIAŁ I. Zdolność sądowa i procesowa	41
DZIAŁ II. Współuczestnictwo w sporze	44
DZIAŁ III. Interwencja główna i uboczna	45
DZIAŁ IV. Przypozwanie	47
DZIAŁ V. Pełnomocnicy procesowi	47
TYTUŁ V. KOSZTY PROCESU	52
DZIAŁ I. Zwrot kosztów procesu	52
DZIAŁ II. Pomoc prawna z urzędu	57
TYTUŁ VI. POSTĘPOWANIE	64
DZIAŁ I. Przepisy ogólne o czynnościach procesowych	64
Rozdział 1. Pisma procesowe	64
Rozdział 2. Doręczenia	73
Rozdział 3. Posiedzenia sądowe	82
Rozdział 4. Terminy	89
Rozdział 5. Uchybienie i przywrócenie terminu	90
Rozdział 6. Zawieszenie postępowania	91
DZIAŁ II. Postępowanie przed sądami pierwszej instancji	97
Rozdział 1. Mediacja i postępowanie pojednawcze	97
Oddział 1. Mediacja	97
Oddział 2. Postępowanie pojednawcze	103
Rozdział 2. Pozew	104
Rozdział 2a. Organizacja postępowania	112
Rozdział 3. Rozprawa	119
DZIAŁ III. Dowody	125
Rozdział 1. Przedmiot i ocena dowodów	125

Rozdział 2. Postępowanie dowodowe	126
Oddział 1. Przepisy ogólne	126
Oddział 2. Dokumenty	129
Oddział 3. Zeznania świadków	133
Oddział 4. Opinia biegłych	138
Oddział 5. Ogłędziny	141
Oddział 6. Przesłuchanie stron	143
Oddział 7. Inne środki dowodowe	144
Rozdział 3. Zabezpieczenie dowodów	145
DZIAŁ IV. Orzeczenia	146
Rozdział 1. Wyroki	146
Oddział 1. Wydanie wyroku	146
Oddział 2. Natychmiastowa wykonalność wyroków	153
Oddział 3. Wyroki zaoczne	154
Oddział 4. Sprostowanie, uzupełnienie i wykładnia wyroków	157
Rozdział 1a. Nakazy zapłaty	158
Rozdział 2. Postanowienia sądu	159
Rozdział 3. Prawomocność orzeczeń	161
DZIAŁ V. Środki odwoławcze	162
Rozdział 1. Apelacja	162
Rozdział 1 ¹ . (uchylony)	173
Rozdział 2. Zażalenie	173
DZIAŁ Va. Skarga kasacyjna	177
DZIAŁ Vb. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	184
DZIAŁ VI. Wznowienie postępowania	186
DZIAŁ VII. (uchylony)	190
DZIAŁ VIII. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	190
TYTUŁ VII. POSTĘPOWANIA ODRĘBNE	194

DZIAŁ I. Postępowanie w sprawach małżeńskich	194
Rozdział 1. Przepisy ogólne	194
Rozdział 2. Sprawy o rozwód i o separację	196
Rozdział 3. Inne sprawy	199
DZIAŁ II. Postępowanie w sprawach ze stosunków między rodzicami a dziećmi	201
Dział IIa. Postępowanie w sprawach gospodarczych	204
DZIAŁ III. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	209
Rozdział 1. Przepisy ogólne	209
Rozdział 2. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy	216
Rozdział 3. Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych	218
DZIAŁ IV. Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania	223
DZIAŁ IVa. Postępowanie w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów oraz w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową	223
Rozdział 1. (uchylony)	223
Rozdział 2. (uchylony)	224
DZIAŁ IVb. (uchylony)	230
DZIAŁ IVc. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji energetyki	231
DZIAŁ IVd. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji telekomunikacji i poczty	233
DZIAŁ IVe. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji transportu kolejowego	236
Dział IVf. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego	239

DZIAŁ IVg. Postępowanie w sprawach własności	
intelektualnej	241
Rozdział 1. Przepisy ogólne	241
Rozdział 2. Zabezpieczenie środka dowodowego	243
Rozdział 3. Wyjawienie lub wydanie środka	
dowodowego	246
Rozdział 4. Wezwanie do udzielenia informacji	248
Rozdział 5. Powództwa szczególne	252
DZIAŁ V. Postępowanie nakazowe i upominawcze	255
Rozdział 1. Przepisy ogólne	255
Rozdział 2. Postępowanie nakazowe	257
Rozdział 3. Postępowanie upominawcze	260
DZIAŁ VI. Postępowanie uproszczone	260
DZIAŁ VII. Europejskie postępowania w sprawach	
transgranicznych	264
Rozdział 1. Europejskie postępowanie nakazowe	264
Rozdział 2. Europejskie postępowanie w sprawie drobnych	
roszczeń	266
DZIAŁ VIII. Postępowania elektroniczne	268
Rozdział 1. Elektroniczne postępowanie upominawcze	268
KSIĘGA DRUGA. POSTĘPOWANIE NIEPROCESOWE	271
TYTUŁ I. PRZEPISY OGÓLNE	271
TYTUŁ II. PRZEPISY DLA POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW	
SPRAW	279
DZIAŁ I. Sprawy z zakresu prawa osobowego	279
Rozdział 1. Uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu	279
Oddział 1. Postępowanie o uznanie za zmarłego	279
Oddział 2. Postępowanie o stwierdzenie zgonu	281
Oddział 3. Uchylenie postanowień orzekających uznanie	
za zmarłego lub stwierdzenie zgonu	282
Rozdział 2. Ubezwłasnowolnienie	283

Oddział 1. Przepisy ogólne	283
Oddział 2. Doradca tymczasowy	285
Oddział 3. Postępowanie	286
DZIAŁ Ia. Sprawy o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	289
DZIAŁ II. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli	292
Rozdział 1. Sprawy małżeńskie	292
Rozdział 2. Inne sprawy rodzinne oraz sprawy opiekuńcze	296
Oddział 1. Przepisy ogólne	296
Oddział 2. Sprawy z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi	301
Oddział 3. Sprawy o przysposobienie	306
Oddział 4. Sprawy z zakresu opieki	309
Oddział 5. Sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką	311
Oddział 6. Sprawy dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem	316
Rozdział 3. Sprawy z zakresu kurateli	319
DZIAŁ III. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego	322
Rozdział 1. Przepisy ogólne	322
Rozdział 2. Stwierdzenie zasiedzenia	322
Rozdział 2a. Przepadek rzeczy	323
Oddział 1. Przepadek rzeczy na podstawie prawa celnego	323
Oddział 2. Przepadek pojazdów	324

Rozdział 3. Zarząd związany ze współwłasnością i użytkowaniem	325
Rozdział 4. Zniesienie współwłasności	326
Rozdział 5. Ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu	328
Rozdział 6. Postępowanie wieczystoksięgowe	329
DZIAŁ IV. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	334
Rozdział 1. Zabezpieczenie spadku, wykaz inwentarza i spis inwentarza	335
Rozdział 2. Przyjęcie lub odrzucenie spadku	343
Rozdział 3. Ogłoszenie testamentu	344
Rozdział 4. Wyjawienie przedmiotów spadkowych	345
Rozdział 5. Przesłuchanie świadków testamentu ustnego	347
Rozdział 6. Sprawy dotyczące wykonawcy testamentu	348
Rozdział 6a. Sprawy dotyczące zarządu sukcesyjnego	348
Rozdział 7. Zarząd spadku nieobjętego	349
Rozdział 8. Stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	350
Rozdział 9. Dział spadku	354
Rozdział 10. Inne sprawy spadkowe	356
DZIAŁ IVa. Sprawy z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych i o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego	357
Dział IVb. Sprawy z zakresu prawa pracy	358
DZIAŁ V. Sprawy depozytowe	360
Rozdział 1. Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego	360
Rozdział 2. Zwrot depozytu sądowego składającemu i wydanie depozytu sądowego uprawnionemu	363
Rozdział 3. Postępowanie w sprawach o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu	364

DZIAŁ VI. Postępowanie rejestrowe	365
KSIĘGA TRZECIA. (uchylona)	369
KSIĘGA CZWARTA. POSTĘPOWANIE W RAZIE ZAGINIĘCIA LUB ZNISZCZENIA AKT	370
CZĘŚĆ DRUGA. POSTĘPOWANIE ZABEZPIEZAJĄCE	373
TYTUŁ I. PRZEPISY OGÓLNE	373
TYTUŁ II. ZABEZPIECZENIE ROSZCZEŃ PIENIĘŻNYCH	380
TYTUŁ III. INNE WYPADKI ZABEZPIECZENIA	387
CZĘŚĆ TRZECIA. POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE	392
TYTUŁ I. PRZEPISY OGÓLNE	392
DZIAŁ I. Organy egzekucyjne, ich właściwość i postępowanie w ogólności	392
DZIAŁ II. Tytuły egzekucyjne i klauzula wykonalności	408
DZIAŁ IIa. Zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego	420
DZIAŁ IIb. Stwierdzenie wykonalności europejskiego nakazu zapłaty	422
DZIAŁ IIc. Zaświadczenie dotyczące orzeczenia wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń	422
DZIAŁ IId. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych	423
DZIAŁ IIe. Wyciągi z orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach alimentacyjnych	424
DZIAŁ IIf. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń obejmujących środki ochrony w sprawach cywilnych	425
DZIAŁ III. Wszczęcie egzekucji i dalsze czynności egzekucyjne	426
DZIAŁ IV. Zawieszenie i umorzenie postępowania	439
DZIAŁ V. Ograniczenia egzekucji	445

DZIAŁ VI. Powództwa przeciwegzekucyjne	456
TYTUŁ II. EGZEKUCJA ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH	459
DZIAŁ I. Egzekucja z ruchomości	459
Rozdział 1. Zajęcie	459
Rozdział 2. Sprzedaż	465
Rozdział 3. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej	472
DZIAŁ II. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	475
DZIAŁ III. Egzekucja z rachunków bankowych	480
DZIAŁ IV. Egzekucja z innych wierzytelności	487
DZIAŁ IVa. Egzekucja z innych praw majątkowych	495
DZIAŁ V. Wyjawienie majątku	503
DZIAŁ VI. Egzekucja z nieruchomości	506
Rozdział 1. Przepisy wstępne	506
Rozdział 2. Zajęcie	507
Rozdział 3. Opis i oszacowanie	513
Rozdział 4. Obwieszczenie o licytacji	517
Rozdział 5. Warunki licytacyjne	520
Rozdział 6. Licytacja	522
Rozdział 6a. Sprzedaż nieruchomości w drodze licytacji elektronicznej	526
Rozdział 7. Przybicie	531
Rozdział 8. Przesądzenie własności	533
Rozdział 9. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego	535
DZIAŁ VIa. Uproszczona egzekucja z nieruchomości	538
DZIAŁ VII. Egzekucja ze statków morskich	540
DZIAŁ VIII. Podział sumy uzyskanej z egzekucji	542
Rozdział 1. Przepisy ogólne	542
Rozdział 2. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z wynagrodzenia za pracę	547

Rozdział 3. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z ruchomości, wierzytelności i innych praw majątkowych	548
Rozdział 4. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości	549
TYTUŁ III. PRZEPISY SZCZEGÓLNE O EGZEKUCJI	551
DZIAŁ I. Egzekucja świadczeń niepieniężnych	551
DZIAŁ II. Przepisy szczególne o egzekucji z udziałem Skarbu Państwa oraz przedsiębiorców	559
Rozdział 1. Przepisy ogólne	559
Rozdział 2. Egzekucja przez zarząd przymusowy	561
Rozdział 3. Egzekucja przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	565
DZIAŁ III. Egzekucja w celu zniesienia współwłasności nieruchomości w drodze sprzedaży publicznej	569
DZIAŁ IV. (uchylony)	570
DZIAŁ V. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych	570
DZIAŁ VI. (uchylony)	573
CZĘŚĆ CZWARTA. PRZEPISY Z ZAKRESU MIĘDZYNARODOWEGO POSTĘPOWANIA CYWILNEGO	573
KSIĘGA PIERWSZA. JURYSDYKCJA KRAJOWA	573
TYTUŁ I. PRZEPISY OGÓLNE	573
TYTUŁ III. JURYSDYKCJA KRAJOWA W PROCESIE	575
TYTUŁ IV. JURYSDYKCJA KRAJOWA W POSTĘPOWANIU NIEPROCESOWYM	581
TYTUŁ IVA. JURYSDYKCJA KRAJOWA W POSTĘPOWANIU ZABEZPIEZAJĄCYM I EGZEKUCYJNYM	586
KSIĘGA PIERWSZA a. IMMUNITET SĄDOWY I EGZEKUCYJNY	587
KSIĘGA DRUGA. POSTĘPOWANIE	590
TYTUŁ I. ZDOLNOŚĆ SĄDOWA I PROCESOWA	590

TYTUŁ II. ZABEZPIECZENIE KOSZTÓW PROCESU	591
TYTUŁ III. ZWOLNIENIE CUDZOZIEMCÓW OD KOSZTÓW SĄDOWYCH	593
TYTUŁ IV. POMOC PRAWNA	593
TYTUŁ V. ZABEZPIECZENIE DOWODÓW	598
TYTUŁ VI. ZAGRANICZNE DOKUMENTY URZĘDOWE	598
TYTUŁ VII. CZYNNOSCI DOTYCZĄCE SPADKU PO CUDZOZIEMCACH	599
TYTUŁ VIIA. EUROPEJSKIE POŚWIADCZENIE SPADKOWE	600
TYTUŁ VIII. STWIERDZENIE OBCEGO PRAWA I WZAJEMNOŚCI	602
TYTUŁ IX. UZASADNIENIE PRAWOMOCNYCH ORZECZEŃ I WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ	602
TYTUŁ X. WNIOSEK O UCHYLENIE WYROKU WYDANEGO W SPRAWIE ALIMENTACYJNEJ	603
TYTUŁ XI. EUROPEJSKI NAKAZ ZABEZPIECZENIA NA RACHUNKU BANKOWYM	603
KSIĘGA TRZECIA. UZNANIE I STWIERDZENIE WYKONALNOŚCI	607
TYTUŁ I. UZNANIE ORZECZEŃ SĄDÓW PAŃSTW OBCYCH LUB ROZSTRZYGNIEŃ INNYCH ORGANÓW PAŃSTW OBCYCH	607
TYTUŁ II. WYKONALNOŚĆ ORZECZEŃ SĄDÓW PAŃSTW OBCYCH LUB ROZSTRZYGNIEŃ INNYCH ORGANÓW PAŃSTW OBCYCH ORAZ UGÓD ZAWARTYCH PRZED TAKIMI SĄDAMI I ORGANAMI LUB PRZEZ NIE ZATWIERDZONYCH	609
TYTUŁ III. (UCHYLONY)	612
TYTUŁ IV. (UCHYLONY)	612
TYTUŁ V. (UCHYLONY)	612

TYTUŁ VI. (UCHYLONY)	612
KSIEGA CZWARTA. UZNANIE I WYKONANIE NIEKTÓRYCH ORZECZEŃ SĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ POCHODZĄCYCH Z TYCH PAŃSTW UGÓD I DOKUMENTÓW URZĘDOWYCH	613
TYTUŁ I. PRZEPISY OGÓLNE	613
TYTUŁ II. WYKONANIE	615
TYTUŁ III. ODMOWA UZNANIA LUB WYKONANIA	618
CZEŚĆ PIĄTA. SĄD POLUBOWNY (ARBITRAŻOWY)	619
TYTUŁ I. PRZEPISY OGÓLNE	619
TYTUŁ II. ZAPIS NA SĄD POLUBOWNY	621
TYTUŁ III. SKŁAD SĄDU POLUBOWNEGO	624
TYTUŁ IV. WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU POLUBOWNEGO	628
TYTUŁ V. POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM POLUBOWNYM	629
TYTUŁ VI. WYROK SĄDU POLUBOWNEGO I ZAKOŃCZENIE POSTĘPOWANIA	633
TYTUŁ VII. SKARGA O UCHYLENIE WYROKU SĄDU POLUBOWNEGO	636
TYTUŁ VIII. UZNANIE I STWIERDZENIE WYKONALNOŚCI WYROKU SĄDU POLUBOWNEGO LUB UGODY PRZED NIM ZAWARTEJ	639
USTAWA z dnia 17 listopada 1964 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks postępowania cywilnego	643
Rozdział 1. Przepisy ogólne	645
Rozdział 2. Zmiany w przepisach obowiązujących	649
Rozdział 3. Przepisy przechodnie	650
Skorowidz przedmiotowy do Kodeksu postępowania cywilnego	653

USTAWA

z dnia 17 listopada 1964 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

(tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1805; zm.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1981, poz. 2052, poz. 2262, poz. 2270, poz. 2289, poz. 2328, poz. 2459; z 2022 r. poz. 1, poz. 366, poz. 480, poz. 807, poz. 830, poz. 974, poz. 1098, poz. 1301, poz. 1371)¹

¹ Uwzględnia również:

– ustawę z 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (druk sejmowy nr 2471; oczekuje na podpis Prezydenta RP) zmieniającej nin. ustawę z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

– ustawę z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2376; oczekuje na podpis Prezydenta RP) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2023 r.

TYTUŁ WSTĘPNY PRZEPISY OGÓLNE

Sprawa cywilna

Art. 1.² Kodeks postępowania cywilnego normuje postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne).

Droga sądowa

Art. 2. § 1. Do rozpoznawania spraw cywilnych powołane są sądy powszechne, o ile sprawy te nie należą do właściwości sądów szczególnych, oraz Sąd Najwyższy.

§ 1a–2. (*uchylone*)

§ 3. Nie są rozpoznawane w postępowaniu sądowym sprawy cywilne, jeżeli przepisy szczególne przekazują je do właściwości innych organów.

² Art. 1, rozumiany w ten sposób, iż w zakresie pojęcia „sprawy cywilnej” nie mogą się mieścić roszczenia dotyczące zobowiązań pieniężnych, których źródło stanowi decyzja administracyjna, został uznany za niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 10 lipca 2000 r. (Dz.U. Nr 55, poz. 665) z dniem 17 lipca 2000 r.

Art. 1 częściowo został uznany za niezgodny z art. 194 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 10 Konstytucji RP, przez pkt 1 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 września 2017 r., K 10/17 (Dz.U. poz. 1727) z dniem 11 września 2017 r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc w zakresie, w jakim dotyczy zagadnienia oceny prawidłowości procedury wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego.

Art. 1 częściowo został uznany za niezgodny z art. 194 ust. 2 w związku z art. 10 Konstytucji RP oraz z art. 144 ust. 3 pkt 21 w związku z art. 10 Konstytucji RP, przez pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 września 2017 r., K 10/17 (Dz.U. poz. 1727) z dniem 11 września 2017 r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc w zakresie, w jakim dotyczy zagadnienia oceny prawidłowości procedury przedstawienia kandydatów na stanowisko Prezesa oraz Wiceprezesa Trybunału Konstytucyjnego przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego i powołania ich przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasada prawdy materialnej

Art. 3. Strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

Art. 4. (uchylony)**Nadużycie prawa procesowego**

Art. 4¹. Z uprawnienia przewidzianego w przepisach postępowania stron i uczestnikom postępowania nie wolno czynić użytku niezgodnego z celem, dla którego je ustanowiono (nadużycie prawa procesowego).

Udzielanie pouczeń

Art. 5. W razie uzasadnionej potrzeby sąd może udzielić stronom i uczestnikom postępowania występującym w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych.

Zasada szybkości

Art. 6. § 1. Sąd powinien przeciwdziałać przewlekaniu postępowania i dążyć do tego, aby rozstrzygnięcie nastąpiło na pierwszym posiedzeniu, jeżeli jest to możliwe bez szkody dla wyjaśnienia sprawy.

§ 2. Strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie fakty i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko.

Udział prokuratora w postępowaniu cywilnym

Art. 7. Prokurator może żądać wszczęcia postępowania w każdej sprawie, jak również wziąć udział w każdym toczącym się już postępowaniu, jeżeli według jego oceny wymaga tego ochrona praworządności, praw obywateli lub interesu społecznego. W sprawach niemajątkowych z zakresu prawa rodzinnego prokurator może wytaczać powództwa tylko w wypadkach wskazanych w ustawie.

CZEŚĆ PIERWSZA POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE

KSIĘGA PIERWSZA PROCES

TYTUŁ I SĄD

DZIAŁ I Właściwość sądu

Przepis wstępny

Perpetuatio fori

Art. 15. § 1. Sąd właściwy w chwili wniesienia pozwu pozostaje właściwy aż do ukończenia postępowania, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy.

§ 2. Sąd nie może uznać, że jest niewłaściwy, jeżeli w toku postępowania stał się właściwy.

Rozdział 1 Właściwość rzeczowa

Oddział 1 Podstawy właściwości

Właściwość sądu rejonowego

Art. 16. § 1. Sądy rejonowe rozpoznają wszystkie sprawy z wyjątkiem spraw, dla których zastrzeżona jest właściwość sądów okręgowych.

§ 2. (*uchylony*)

Właściwość sądu okręgowego

Art. 17. Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy:

- 1) o prawa niemajątkowe i łącznie z nimi dochodzone roszczenia majątkowe oprócz spraw o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka, o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa oraz o rozwiązanie przysposobienia;
 - 2) (*uchylony*)
 - 3) o roszczenia wynikające z Prawa prasowego;
 - 4) o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych, oprócz spraw o alimenty, o naruszenie posiadania, o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami, o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym oraz spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym;
 - 4¹) o wydanie orzeczenia zastępującego uchwałę o podziale spółdzielni;
 - 4²) o uchylenie, stwierdzenie nieważności albo o ustalenie istnienia lub nieistnienia uchwał organów osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną;
 - 4³) (*uchylony*)
 - 4⁴) o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem;
 - 4⁵) o roszczenia wynikające z naruszenia praw przysługujących na mocy przepisów o ochronie danych osobowych.
- 5–6) (*uchylone*)

Przekazanie sprawy sądowi okręgowemu

Art. 18. § 1. Jeżeli przy rozpoznawaniu sprawy w sądzie rejonowym powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd ten może przekazać sprawę do rozpoznania sądowi okręgowemu. Postanowienie o przekazaniu sprawy wymaga uzasadnienia.

§ 2. Przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę sąd okręgowy może odmówić przyjęcia sprawy do rozpoznania i zwrócić ją sądowi rejonowemu, jeżeli uzna, że poważne wątpliwości nie zachodzą. Postanowienie

zapada w składzie trzech sędziów i wymaga uzasadnienia. Ponowne przekazanie tej samej sprawy przez sąd rejonowy nie jest dopuszczalne.

Oddział 2

Wartość przedmiotu sporu

Wartość przedmiotu sporu w sprawach majątkowych

Art. 19. § 1. W sprawach o roszczenia pieniężne, zgłoszone choćby w zamian innego przedmiotu, podana kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu.

§ 2. W innych sprawach majątkowych powód obowiązany jest oznaczyć w pozwie kwotą pieniężną wartość przedmiotu sporu, uwzględniając postanowienia zawarte w artykułach poniższych.

Roszczenia akcesoryjne

Art. 20. Do wartości przedmiotu sporu nie wlicza się odsetek, pożytków i kosztów, żądanych obok roszczenia głównego.

Kumulacja roszczeń cywilnoprawnych

Art. 21. Jeżeli powód dochodzi pozwem kilku roszczeń, zlicza się ich wartość.

Wartość przedmiotu sporu w sprawach o świadczenia powtarzające się

Art. 22. W sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok, a jeżeli świadczenia trwają krócej niż rok – za cały czas ich trwania.

Wartość przedmiotu sporu w sprawach najmu lub dzierżawy

Art. 23. W sprawach o istnienie, unieważnienie albo rozwiązanie umowy najmu lub dzierżawy, o wydanie albo odebranie przedmiotu najmu lub dzierżawy, wartość przedmiotu sporu stanowi przy umowach zawartych na czas oznaczony – suma czynszu za czas sporny, lecz nie więcej niż za rok; przy umowach zawartych na czas nieoznaczony – suma czynszu za okres trzech miesięcy.

Wartość przedmiotu sporu w sprawach pracowniczych

Art. 23¹. W sprawach o roszczenia pracowników dotyczące nawiązania, istnienia lub rozwiązania stosunku pracy wartość przedmiotu sporu stanowi, przy umowach na czas określony – suma wynagrodzenia za pracę za okres sporny, lecz nie więcej niż za rok, a przy umowach na czas nieokreślony – za okres jednego roku.

Wartość przedmiotu sporu w sprawach o wydanie nieruchomości

Art. 23². W sprawach o wydanie nieruchomości posiadanej bez tytułu prawnego lub na podstawie tytułu innego niż najem lub dzierżawa wartość przedmiotu sporu oblicza się przyjmując, stosownie do rodzaju nieruchomości i sposobu korzystania z niej, podaną przez powoda sumę odpowiadającą trzymiesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od danego rodzaju nieruchomości.

Wartość przedmiotu sporu w sprawach o zabezpieczenie, zastaw, hipotekę

Art. 24. W sprawach o zabezpieczenie, zastaw lub hipotekę wartość przedmiotu sporu stanowi suma wierzytelności. Jeżeli jednak przedmiot zabezpieczenia lub zastawu ma mniejszą wartość niż wierzytelność, rozstrzyga wartość mniejsza.

Sprawdzenie wartości przedmiotu sporu

Art. 25. § 1. Sąd może sprawdzić wartość przedmiotu sporu oznaczoną przez powoda i zarządzić w tym celu dochodzenie.

§ 2. Po doręczeniu pozwu sprawdzenie nastąpić może jedynie na zarzut pozwanego, zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

§ 3. Jeżeli sąd w wyniku sprawdzenia wartości przedmiotu sporu uzna się za niewłaściwy, przekazuje sprawę sądowi właściwemu; jeżeli jest kilka sądów właściwych – przekazuje temu z nich, który wskaże powód.

Niedopuszczalność ponownego badania wartości przedmiotu sporu

Art. 26. Po ustaleniu w myśl artykułu poprzedzającego, wartość przedmiotu sporu nie podlega ponownemu badaniu w dalszym toku postępowania.

Rozdział 2 Właściwość miejscowa

Oddział 1 Właściwość ogólna

Actor sequitur forum rei

Art. 27. § 1. Powództwo wytacza się przed sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania.

§ 2. Miejsce zamieszkania określa się według przepisów kodeksu cywilnego.

Właściwość według miejsca pobytu pozwanego

Art. 28. Jeżeli pozwany nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, ogólną właściwość oznacza się według miejsca jego pobytu w Polsce, a gdy nie jest ono znane lub nie leży w Polsce – według ostatniego miejsca zamieszkania pozwanego w Polsce.

Właściwość miejscowa sądu w postępowaniu cywilnym w sprawach przeciwko Skarbowi Państwa

Art. 29. Powództwo przeciwko Skarbowi Państwa wytacza się według siedziby państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie.

Właściwość w sprawach przeciwko osobom prawnym i innym podmiotom

Art. 30. Powództwo przeciwko osobie prawnej lub innemu podmiotowi niebędącemu osobą fizyczną wytacza się według miejsca ich siedziby.

Oddział 2 Właściwość przemienna

Definicja właściwości przemiennej

Art. 31. § 1. Powództwo w sprawach objętych przepisami oddziału niniejszego wytoczyć można bądź według przepisów o właściwości ogólnej, bądź przed sąd oznaczony w przepisach poniższych.

W najnowszym 11. wydaniu książki uwzględniono zmiany wynikające m.in. z ustaw:

- z 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 807),
- z 7 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. poz. 1098),
- z 8 czerwca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu automatyzacji załatwiania niektórych spraw przez Krajową Administrację Skarbową (Dz.U. poz. 1301).

W opracowaniu zamieszczono również skorowidz przedmiotowy ułatwiający odnalezienie poszczególnych instytucji, a tytułiki przed artykułami Kodeksu postępowania cywilnego objaśniają ich sens.

Publikacja jest przeznaczona przede wszystkim dla studentów oraz osób, którym niezbędna jest znajomość przepisów z zakresu postępowania cywilnego.

LEXOTEKA

więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9788382864939 W11P01

ISBN 978-83-8286-493-9

9 788382 864939

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSCLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 17,90 ZŁ (W TYM 5% VAT)